

151. Van Dale, de letter W (4)

1. De Britten zijn onze westerburen. Ze horen tot het Westblok, niet tot het Oostblok. De Westfaler reed op zijn westfaler. De Westhoek ligt in West-Vlaanderen, ten westen van de lijn Oostende-Menen; de wind waait er vaak uit de westhoek. Een Westvaarder (West-Indiëvaarder, Westinjevaarder) voer meestal voor de WIC [wee-ie-see], u weet wel: de West-Indische Compagnie. De westminster liet een deuntje horen. Er zijn heel wat wetten, zoals de wet van behoud van ellende. We kennen ook de Oude Wet, het Oude Verbond en de wetten van Parkinson, Murphy, Goodhart en Say. Een wet van Meden en Perzen is een stalen wet. Lex dura, sed lex (Dura lex, sed lex). Had ik al vermeld dat wertheriaans van Werther komt? En wat is een westinghouserem?

2. De decaloog (decalogus) is de goddelijke wet (de Tien geboden). Verder kennen we het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Koophandel, het wetboek van Mozes, het wetboek van Mohammed en het wetboek van mevrouw Etiquette. Voorshands was er nog genoeg bier voorhanden. Er was storm ophanden, zodat de dijkbewakers heel wat omhanden hadden. In Apeldoorn was er deze week een triënnale van het een of ander. Stop die celen maar in je aktetas.

3. De Nederlandse variant van roadie is weggie. In Nederland schrijf je liever parkoers, in Frankrijk eerder parcours. Tot 1945 heette het Duitse leger de Wehrmacht, lang daarvoor had je de Weimarrepubliek al. Een wem is een ankerhand. Denk aan jouw en andermans wellness.

4. Denen noemen de Noordzee liever Westzee. De karmil is de gewone huttentut. De tenondergang, het ten onder gaan, was compleet. De kusziekte of kissingdisease wordt ook wel ziekte van Pfeiffer genoemd. Kneippen is een kneippkuur doen, een koude bedoening! Tijdens de heel imponerende Sint-Nicolaascampagne vertoonde de goedheilig man zich frequent op het kampanjedek.

5. Daar werd jeu de boules gespeeld, gejeu-de-bould dus. En hoe vind je mijn nieuwe ex libris? Dat berust op het derde ex-librisontwerp.

6. In de wijmen mand zaten paddenstoelen, zoals cantharellen (hanenkammen). Moet je grote tenen mand aaneenschrijven? Van wijntje en trijntje houden betekent Bacchus en Venus dienen.

Ethylalcohol (ethanol, spiritus) is de wijngeest en het bouquet is de wijngeur.

7. Is er verschil tussen een vinoloog en een oenoloog? Vendémiaire is de wijnmaand (in de Franse Republiek) en een taste-vin is een wijnnapje. In een wijtenwagen wordt meestal geen blauwe wijting vervoerd.

8. De Drie Koningen zijn de Wijzen uit het Oosten. Ze had een wikkelschort, een wikkelshirt en een wikkeltrui (laatste twee: Jaarboek 2008). Ik ben geheel ten uwe wil. De gieser wildeman (Jaarboek 2009) is een soort stoofpeer. Een cerviduct (ecoduct, wildwissel) is een wildviaduct. Bij wilfen – dat doet een wilfer – (Jaarboek 2009) op internet ben je iets vergeten, maar wat?

9. Wat heb ik nou aan mijn wilgen klompen hangen? Een wilgenpijp is een salicionaal.

10. Een wilhelmina-vooruit is op een bepaalde wijze buitenproportioneel begiftigd en heeft een forse brassière nodig.

11. Een gouden willem was een handelsmunt en een gouden willempje een tienguldenstuk.

12. Je leest vaak D.V. [dee-vee], Deo volente, als God het wil. De wilsoncamera bestaat uit een expansievat en een verlichtingstoestel. Wat is de hillbilly? Ze arresteerden hem in zijn blote je-weet-wel, die zeker al ik-weet-niet-hoeveel misdaden op zijn conto had staan. De vrijetijdswetenschapper was in zijn vrije tijd Bijbelwetenschapper. Wedden, dat je niet weet wat het wetland of de wetlook is?

13. Is wetsontduiking of fraus legis nu wel of niet verboden? Is de Wetstraat metonymisch een pars pro toto voor de Belgische regering? De codex is onder andere een verzameling wetten. Het wettig

erfdeel is het erfdeel ab intestato (bij versterf). Bombazijn, chenille, gobelins en tricotage hebben met weven te maken. In wewi's kun je meestal voordelig terecht. Het opperste, het hoogste wezen is het Opperwezen (als benaming van God). Wezensgelijk (wezenseen) zijn Vader, Zoon en Heilige Geest. De wezenzondag ligt tussen Hemelvaart en Pinksteren.

14. De internetextensie voor Wallis en Futuna is wf [wee-èf], Wh [wee-haa] is wattuur en de WGR [wee-gee-èr] is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Jaarboek 2008). De term 'wysiwyg' (what you see is what you get) slaat op een beeldscherm. Een wheeler is niet hetzelfde als een wheelie. De golfbal werd gewhift, compleet gemist. Een whipper heeft iets met een meute jachthonden, whippets zijn verwant met terriërs. Wilt u een koffietje met een whisky'tje of gewoon whisky-soda? Een white tie is een cravate blanche. In een wibbussie (in minder dan geen tijd) was het gepiept. Men moet lang wetten eer men een houten hamer scherp maakt.

Rein Leentfaar